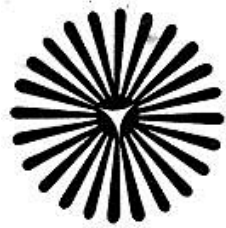

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه پیام نور
واحد تهران غرب

عنوان تحقیق

گسترش دامنه کاربردهای ایران کد مبتنی بر فناوری دیتا ماتریس (تحت عنوان چالشها و راهکارها)

استاد راهنما:

جناب آقای دکتر فرخ قوچانی

استاد مشاور:

جناب آقای دکتر محمودی میمند

دانشجو:

بهنام بهرامی فراهانی

سال تحصیلی: ۹۲-۱۳۹۱

تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته به شماره دانشجویی
در رشته که در تاریخ

از پایان نامه خود تحت عنوان :

با کسب نمره و درجه دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم:

۱- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه های موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.

۲- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاهها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

۳- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هر گونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و ... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی :

تاریخ و امضاء

بسمه تعالی

در تاریخ :

از پایان نامه خود دفاع نموده و با نمره

دانشجوی کارشناسی ارشد آقای/خانم

بحروف و با درجه

مورد تصویب قرار گرفت .

امضاء استاد راهنما :

تقدیم به پدر و مادر عزیزم؛

که همواره حامی ام بوده اند و محبت‌ها

و دعای خیرشان همواره شامل حال من بوده است.

سپاسگزاری:

منت خدای را عزوجل که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت. هر نفسی که فرو می‌رود ممد حیات است و چون برمی‌آید مفرح ذات. پس در هر نفسی دو نعمت موجود است و بر هر نعمتی شکری واجب. باران رحمت بی‌نصیبش همه را رسیده و خوان نعمت بی‌دریغش همه جا کشیده.

اکنون که این پژوهش به انجام رسیده از باب حدیث "لم یشکر المخلوق لم یشکر الخالق"، بر خود لازم می‌دانم از استاد راهنمای بزرگووارم جناب آقای دکتر فرخ قوچانی که زحمت راهنمایی این پایان‌نامه را بر عهده گرفتند و با دقت و حوصله اینجانب را در تهیه و تدوین این پژوهش یاری کرده و افق‌های جدیدی در برابر دیدگانم گشودند، قدردانی کنم. همچنین تشکر خود را از استاد مشاور گرامی‌ام جناب آقای دکتر محمودی می‌مند به پاس همراهی بی‌دریغ و هم‌فکری‌های سودمندشان در مشاوره پایان‌نامه، ابراز می‌دارم.

بسمه تعالی

دانشکده مدیریت

(این چکیده به منظور چاپ در پژوهش نامه دانشگاه تهیه شده است)

نام واحد دانشگاهی: تهران مرکزی	کد واحد: ۱۰۱	کد شناسایی پایان نامه:
عنوان پایان نامه:		
نام و نام خانوادگی دانشجو:	تاریخ شروع پایان نامه:	تاریخ اتمام پایان نامه:
شماره دانشجویی:		
رشته تحصیلی:		
استاد / استادان راهنما:		
استاد/استادان مشاور:		
آدرس و شماره تلفن:		
چکیده		
<p>سیستم ملی طبقه بندی و کدگذاری کالا (ایران کد) سیستمی است که اطلاعات پایه زنجیره تامین در حوزه کالا را تحت کنترل درآورده و به عناصر سیستم تزریق می کند و یکی از ابزارهای انتقال و بکارگیری اطلاعات اینگونه سیستمها دیتا ماتریس می باشد. که به دلیل قابلیت های ویژه خود امکان پیاده سازی در فرآیندهای بازرگانی و در نتیجه تسهیل عملیات های مرتبط را سبب می شود. اما در راستای بکارگیری فناوری دیتاماتریس در زنجیره تامین چالش ها و مشکلاتی وجود دارد که مانع از اجرا و کاربرد شایسته این فناوری می گردد. بدین منظور تحقیق توصیفی-کاربردی حاضر به شیوه پیمایشی به دنبال بررسی چالش ها و راهکارهای گسترش دامنه کاربردهای ایران کد مبتنی بر فناوری دیتا ماتریس می باشد. لذا از میان کلیه مدیران، معاونین و کارشناسان ایران کد و شرکتهای بزرگ صنعتی و وارداتی (با تاکید بر صنایع لوازم خانگی، تجهیزات و ماشین آلات صنعتی و مواد غذایی) به عنوان جامعه پژوهش با استناد به رابطه نمونه گیری کوکران، تعداد ۳۹۰ نفر به طور تصادفی انتخاب شده و پرسشنامه پژوهش پس از بررسی روایی و پایایی آن در اختیار آنها قرار گرفت. اطلاعات بدست آمده از این پرسشنامه ها با استفاده از آزمون تی-استودنت مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد که فناوری دیتاماتریس در برخی حوزه ها چون: تسهیل مبادلات در صنعت، تسهیل تجزیه و تحلیل هزینه ها و مصارف، کمک به شکل گیری بازار شفاف، امکان ایجاد زیرساخت های تجارت الکترونیک، امکان مدیریت خدمات رسانی بهتر، امکان مدیریت تقاضا، امکان مدیریت کانال های مرجوعی، تسهیل در فرایند بسته بندی کالا و آگاهی از سلیقه مشتریان با توجه به میزان خرید و نحوه سفارشات کاربردی نشده است و عوامل ممانعت کننده از کاربرد این فناوری در حوزه های مذکور به عنوان چالش های بکارگیری دیتاماتریس شناخته شدند. همچنین راهکارهای مناسب برای بر مواجهه با چالش ها شناسایی شده و نتایج نشان داد که ایران کد باید سیاستگذاری های کوتاه مدت و میان مدتی را مبنی بر ارتقاء سطح دانش و عملکرد اجرایی بخش های مدیریت بازرگانی، مدیریت مالی، مدیریت سیستم های اطلاعاتی، مدیریت ارتباط با مشتری، مدیریت فروش، مدیریت کیفیت و مدیریت تولید در صنایع ذیربط بکار گیرد.</p> <p>واژگان کلیدی: ایران کد، دیتاماتریس، زنجیره تأمین.</p>		

مناسب است

تاریخ و امضاء: _____

مناسب نیست

نظر استاد راهنما برای چاپ در پژوهش نامه دانشگاه

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول: کلیات تحقیق

۲	۱-۱- مقدمه
۴	۲-۱- بیان مسأله
۶	۳-۱- اهمیت و ضرورت تحقیق
۱۰	۵-۱- چارچوب نظری تحقیق:
۱۱	۶-۱- اهداف تحقیق
۱۱	۷-۱- سؤالات تحقیق
۱۳	۸-۱- جنبه جدید بودن و نوآوری تحقیق
۱۳	۱۰-۱- قلمرو تحقیق
۱۵	۱۱-۱- تعریف متغیرهای تحقیق

فصل دوم: مطالعات نظری

۱۸	۱-۲- مقدمه
۱۹	۲-۲- معرفی ایران کد
۱۹	۳-۲- تاریخچه بارکد
۲۴	۴-۲- انواع بارکد
۲۵	۵-۲- تعریف کد دیتا ماتریس
۳۳	۶-۲- مزایای رمز دیتا ماتریس
۳۴	۷-۲- کاربردهای دیتا ماتریس در شرکت های مختلف
۴۵	۸-۲- تاریخچه زنجیره تامین
۴۶	۹-۲- تعاریف مدیریت زنجیره تامین

- ۱۰-۲ دیدگاههای رایج در مدیریت زنجیره تامین ۵۰
- ۱۱-۲ چارچوب ها و فرآیند های مدیریت زنجیره تامین ۵۱
- ۱۲-۲ معیارهای ارزیابی عملکرد زنجیره تامین ۵۲
- ۱۳-۲ تعریف سیستم برنامه ریزی منابع سازمان ۵۴
- ۱۴-۲ پیشینه تحقیق : ۵۵
- ۱۵-۲ مختصری در خصوص جامعه مورد پژوهش (ایران کد یا پرتال اطلاع رسانی ملی کالا): ۶۰

فصل سوم: روش شناسی تحقیق

- ۱-۳ مقدمه ۶۸
- ۲-۳ روش تحقیق ۶۹
- ۳-۳ سوالات تحقیق ۷۲
- ۴-۳ روش و ابزار گردآوری اطلاعات ۷۲
- ۵-۳ روایی و پایایی ابزار تحقیق ۷۴
- ۶-۳ جامعه آماری تحقیق ۷۵
- ۷-۳ نمونه آماری تحقیق ۷۶
- ۸-۳ روش تجزیه و تحلیل داده ها ۷۷

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده ها

- ۱-۴ مقدمه ۸۰
- ۲-۴ آمار توصیفی ۸۱
- ۱-۲-۴ سمت ۸۲
- ۲-۲-۴ تحصیلات ۸۳
- ۳-۲-۴ واحد ۸۴
- ۴-۲-۴ سنوات فعالیت ۸۵
- ۵-۲-۴ صنعت ۸۶
- ۳-۴ آمار استنباطی ۸۷

- ۱-۳-۴- تسهیل مبادلات در صنعت ۸۷
- ۲-۳-۴- دریافت اطلاعات صحیح از موجودی ۸۸
- ۳-۳-۴- پیش بینی برنامه تولید و دریافت اطلاعات صحیح فروش ۸۹
- ۴-۳-۴- توانایی صدور سفارشات و درخواست های دقیق برای محصولات جدید ۹۰
- ۵-۳-۴- کاهش میزان اشتباه در سفارش دهی، پردازش و اجرای سفارش ۹۱
- ۶-۳-۴- امکان برنامه ریزی مالی، هزینه یابی و بودجه بندی بر اساس کد اقلام ۹۲
- ۷-۳-۴- طبقه بندی و سازماندهی مناسب داده ها ۹۳
- ۸-۳-۴- ساده سازی شناسایی منبع تامین کالا ۹۴
- ۹-۳-۴- تسهیل تجزیه و تحلیل هزینه ها و مصارف ۹۵
- ۱۰-۳-۴- امکان توزیع آسان و مناسب کالا در سراسر کشور ۹۶
- ۱۱-۳-۴- امکان بهبود بهره وری در مدیریت موجودی ۹۷
- ۱۲-۳-۴- کمک به شکل گیری بازار شفاف ۹۹
- ۱۳-۳-۴- امکان عرضه مستقیم کالا ۱۰۰
- ۱۴-۳-۴- امکان ایجاد زیرساخت های تجارت الکترونیک ۱۰۱
- ۱۵-۳-۴- امکان مدیریت ارتباط با مشتری ۱۰۲
- ۱۶-۳-۴- امکان مدیریت خدمات رسانی بهتر ۱۰۳
- ۱۷-۳-۴- امکان برآورده سازی سفارشات ۱۰۴
- ۱۸-۳-۴- امکان مدیریت تقاضا ۱۰۵
- ۱۹-۳-۴- امکان مدیریت فرایند تولید ۱۰۶
- ۲۰-۳-۴- امکان توسعه محصول و بازاریابی ۱۰۷
- ۲۱-۳-۴- امکان مدیریت کانال های مرجوعی ۱۰۸
- ۲۲-۳-۴- تسهیل در فرایند بسته بندی کالا ۱۰۹
- ۲۳-۳-۴- آگاهی از سلیقه مشتریان با توجه به میزان خرید و نحوه سفارشات ۱۱۰
- ۲۴-۳-۴- تاثیر فناوری دیتاماتریس در فروش و مبادله کالا ۱۱۱

۱۱۲-۳-۲۵- تاثیر فناوری دیتاماتریس در فرایند تولید، توزیع و خدمات در سطح بنگاه ها

۱۱۳-۴-۴- خلاصه فصل

فصل چهارم: نتیجه گیری و پیشنهادات

۱۱۴-۱-۵- مقدمه

۱۱۵-۲-۵- نقد و بررسی سوالات تحقیق :

۱۲۰-۳-۵- نتیجه نهایی

۱۲۲-۴-۵- پیشنهادات

۱۲۳-۱-۴-۵- پیشنهادات مبتنی بر نتایج پژوهش

۱۲۴-۱-۴-۵- پیشنهادات برای پژوهشگران آتی

۱۲۵-۵-۵- موانع و محدودیت های پژوهش

۱۳۰- پیوست ها و ضمائم

۱۳۶- چکیده انگلیسی

فهرست جدول ها

صفحه	عنوان
۸	جدول ۱-۱- مقایسه سیستم ایران کد با سیستم های دیگر
۴۲	جدول ۲-۱- برگرفته از T017
۷۶	جدول ۱-۳- نحوه نمره گذاری ابزار تحقیق
۷۷	جدول ۲-۳- میزان پایایی پرسشنامه
۸۲	جدول ۱-۴: درصد فراوانی توزیع سمت شغلی
۸۳	جدول ۲-۴: درصد فراوانی توزیع تحصیلات
۸۵	جدول ۳-۴: درصد فراوانی توزیع واحد فعالیت
۸۶	جدول ۴-۴: درصد فراوانی توزیع سنوات فعالیت
۸۷	جدول ۵-۴: درصد فراوانی توزیع صنایع مورد مطالعه
۸۹	جدول ۶-۴: نتایج آزمون تی-استودنت در تسهیل مبادلات در صنعت
۹۰	جدول ۷-۴: نتایج آزمون تی-استودنت در دریافت اطلاعات صحیح از موجودی
۹۱	جدول ۸-۴: نتایج آزمون تی-استودنت در پیش بینی برنامه تولید و دریافت اطلاعات صحیح فروش
۹۲	جدول ۹-۴: نتایج آزمون تی-استودنت در صدور سفارشات و درخواست های دقیق برای محصولات جدید
۹۳	جدول ۱۰-۴: نتایج آزمون تی-استودنت در کاهش میزان اشتباه در سفارش دهی
۹۴	جدول ۱۱-۴: نتایج آزمون تی-استودنت در امکان برنامه ریزی مالی، هزینه یابی و بودجه بندی بر اساس کد اقلام
۹۵	جدول ۱۲-۴: نتایج آزمون تی-استودنت در طبقه بندی و سازماندهی مناسب داده ها
۹۶	جدول ۱۳-۴: نتایج آزمون تی-استودنت در ساده سازی شناسایی منبع تامین کالا
۹۷	جدول ۱۴-۴: نتایج آزمون تی-استودنت در تسهیل تجزیه و تحلیل هزینه ها و مصارف
۹۸	جدول ۱۵-۴: نتایج آزمون تی-استودنت در امکان توزیع آسان و مناسب کالا در سراسر کشور

- جدول ۴-۱۶: نتایج آزمون تی-استودنت در امکان بهبود بهره وری در مدیریت موجودی ۹۹
- جدول ۴-۱۷: نتایج آزمون تی-استودنت در کمک به شکل گیری بازار شفاف ۱۰۰
- جدول ۴-۱۸: نتایج آزمون تی-استودنت در امکان عرضه مستقیم کالا ۱۰۱
- جدول ۴-۲۰: نتایج آزمون تی-استودنت در امکان مدیریت ارتباط با مشتری ۱۰۳
- جدول ۴-۲۱: نتایج آزمون تی-استودنت در امکان مدیریت خدمات رسانی بهتر ۱۰۴
- جدول ۴-۲۲: نتایج آزمون تی-استودنت در امکان برآورده سازی سفارشات ۱۰۵
- جدول ۴-۲۳: نتایج آزمون تی-استودنت در امکان مدیریت تقاضا ۱۰۶
- جدول ۴-۲۴: نتایج آزمون تی-استودنت در امکان مدیریت فرایند تولید ۱۰۷
- جدول ۴-۲۵: نتایج آزمون تی-استودنت در امکان توسعه محصول و بازاریابی ۱۰۷
- جدول ۴-۲۶: نتایج آزمون تی-استودنت در امکان مدیریت کانال های مرجوعی ۱۰۸
- جدول ۴-۲۷: نتایج آزمون تی-استودنت در تسهیل در فرایند بسته بندی کالا ۱۰۹
- جدول ۴-۲۸: نتایج آزمون تی-استودنت در آگاهی از سلايق مشتریان با توجه به میزان خرید و نحوه سفارشات ۱۱۰
- جدول ۴-۲۹: نتایج آزمون تی-استودنت در فروش و مبادله کالا ۱۱۱
- جدول ۴-۳۰: نتایج آزمون تی-استودنت در فرایند تولید، توزیع و خدمات در سطح بنگاه ها ۱۱۲
- جدول ۴-۳۱: جمع بندی نتایج آزمون ها و تعیین چالش ها، وضعیت کاربرد و منشأ راهکارها ۱۱۳

فهرست شکل ها

صفحه

عنوان

- شکل ۱-۱- ساختار طبقه بندی ایران کد(عسکرپور و کافی، ۱۳۸۶: ۸۶) ۷
- شکل ۱-۲- نمونه ای از یک دیتاماتریس می باشد - شکل خطوط برجسته بر روی دو محور به بارکد خوان ها کمک می کند تا دقیقاً بر روی نماد نشسته و آنرا رمز گشایی نماید. ۲۷
- شکل (۲-۲) - ۵۰ کارکتر رمز شده در یک نماد کوچک - گرافیک بزرگنمایی شده و اندازه واقعی نیست ۲۸
- شکل (۲-۳) - نمونه گیری از استانداردهای دیتاماتریس ۳۰
- شکل ۲-۴- تعاریف مختلف مدیریت زنجیره تامین ۴۹
- جدول ۱- برخی تعاریف از مدیریت زنجیره تامین ۵۰
- شکل ۲-۵- چارچوب مدیریت زنجیره تامین :عناصر و تصمیمات(احمدی کهنعلی ، ۱۳۸۷: ۳۲) ۵۲

فهرست نمودارها

صفحه

عنوان

۸۳	نمودار ۱-۴: توزیع درصد فراوانی سمت
۸۴	نمودار ۲-۴: توزیع درصد فراوانی تحصیلات
۸۵	نمودار ۳-۴: توزیع درصد فراوانی واحد فعالیت
۸۶	نمودار ۴-۴: توزیع درصد فراوانی سنوات فعالیت
۸۷	نمودار ۵-۴: توزیع درصد فراوانی صنایع

فصل اول

کلیات تحقیق

۱-۱- مقدمه

برای جستجو در هر بانک اطلاعاتی لازم است داده‌هایی را به عنوان کلید جستجو در بانک اطلاعات وارد نمود تا رکوردهای منطبق با آن از سایر رکوردها تمیز داده شده و در قالب یک گزارش ارائه شود. این موضوع برای افرادی که تجربه کار با سیستم‌های مکانیزه امروزی را دارند امری ملموس است. جستجو از طریق ورود کلیدواژه^۱ موردنظر در گوگل برای کاربران اینترنتی پدیده‌ای فراگیر است. به عنوان مثال، اعلام رمز ورود به دستگاه خودپرداز بانک و درخواست انجام عملیات بانکی، برای بسیاری از افراد شناخته شده است. نکته مشابه در همه این موارد، لزوم ورود دستی اطلاعات برای دستیابی به نتیجه دلخواه است. این نیاز در موارد متعددی مشکل‌آفرین بوده و چنانچه تمهید مناسبی برای آن اندیشیده نشود، کندی عملکرد و نارضایتی کاربران را در پی خواهد داشت. در مقابل، فراهم کردن ابزاری که بتواند عملیات ورود اطلاعات را به سیستم تسهیل سازد، موجب بهبود عملکرد و افزایش کارایی فرآیندهای کاری خواهد بود. در نتیجه باید ابزاری در دسترس باشد تا بتوان اطلاعات را با سرعت و دقتی بالاتر به ماشین منتقل کرد. افرادی که تجربه خرید از فروشگاه‌های خرده‌فروشی را دارند با ابزارهایی مشابه آشنا هستند. متصدی صندوق برای ورود مشخصات کالای انتخابی شما به ماشین از ابزاری استفاده می‌کند که قادر به خواندن نماد موجود بر روی بسته‌بندی کالا است و مدت‌هاست که ورود دستی اطلاعات در این قبیل فروشگاه‌ها منسوخ شده است. کافی است تصور کنید که چنین امکانی وجود نداشت و متصدی مجبور بود تا نام یکایک

^۱ . Keyword

کالاها را به ترتیب وارد سیستم کند. طبیعی است که صف بلندی از مشتری‌ها در مقابل صندوق پرداخت شکل می‌گرفت. فرآیند صدور صورتحساب با استفاده از ابزارهای خودکارسازی ورود اطلاعات به شکل قابل ملاحظه‌ای بهبود یافته است. نماد مورد استفاده در عملیات خودکارسازی بارکد نام دارد (حسن پور، ۱۳۸۶: ۳۸).

ایران‌کد از جمله سیستم‌های اطلاعاتی رو به رشدی است که تلاش دارد تا مجموعه اطلاعات پایه کالا و صاحبان آنها را براساس استانداردهای خاص خود تدوین و منتشر سازد. ایران‌کد برای هر کالا یک کاتالوگ الکترونیکی صادر می‌کند که مجموعه اطلاعات ماهیتی کالا را در یک کاتالوگ گردآوری می‌کند. اگر بخواهیم به این کاتالوگ دسترسی پیدا کنیم، به صورت سنتی باید مشخصات کالا به ویژه کد ملی آن را در پورتال ایران‌کد جستجو کنیم. اما برای سهولت انجام این کار در یک فروشگاه، زمانی که به بسته‌بندی کالا دسترسی داریم استفاده از قابلیت جدید دیتا ماتریس است. به کمک این ابزار امکان اطلاع‌رسانی کاتالوگ الکترونیکی کالا در نظام ایران‌کد فراهم شده است (عسکرپور، ۱۳۸۶: ۶۵).

برای این منظور، نشانی اینترنتی کاتالوگ کالا در وب سایت ایران‌کد در قالب نماد دیتا ماتریس ذخیره شده و بر روی بسته‌بندی کالا نصب می‌شود. سپس باید نرم افزار خواندن دیتا ماتریس بر روی تلفن همراه نصب شود. به کمک نرم افزار دیتا ماتریس، تصویری از نماد دیتا ماتریس نصب شده بر روی بسته‌بندی کالا گرفته می‌شود. در گام بعدی، نماد دیتاماتریس رمزگشایی می‌شود تا نشانی اینترنتی کاتالوگ کالا حاصل شود (باقری و همکاران، ۱۳۹۱: ۱۰۲).

ارائه خدمات دیتاماتریس در ایران در قالب طرح خدمات دیتاماتریس ایران‌کد توسط مرکز ملی شماره گذاری کالا و خدمات ارائه می‌شود. برای دریافت خدمات دیتا ماتریس صرف‌نظر از محل دریافت خدمات دیتاماتریس باید که مجموعه‌ای (بانک اطلاعات) شامل اطلاعات کالا یا خدمات گردآوری شده و شماره‌گذاری شود. در گام بعد لازم است تا نماد دو بعدی دیتاماتریس بر اساس اطلاعات

موجود در بانک اطلاعات تولید شده و توسط صاحب کالا یا خدمات بر روی بسته‌بندی کالا، کارت ویزیت و غیره منتشر شود. پس از آن باید یک گوشی دوربین‌دار تهیه کرد و نرم‌افزار رمزگشای نماد دیتاماتریس را بر روی آن نصب کرد. سپس امکان استفاده از خدمات اینترنت موبایل را نیز فعال کرد. استفاده از دیتا ماتریس برای اطلاع رسانی پیرامون کالاها در کشورهای مختلف رو به گسترش است. این موضوع بخشی از فرآیند تجارت مبتنی بر موبایل را به خود اختصاص داده است. در تجارت موبایلی تمامی مراحل خرید مانند جستجو، انتخاب کالا، پرداخت وجه کالا و حتی دریافت خدمات پس از فروش از طریق موبایل انجام می‌شود. دیتا ماتریس ابزاری است که در مرحله پیش از خرید کالا مورد استفاده تجارت موبایلی است، چرا که این امکان را برای مشتری فراهم می‌سازد تا از طریق جستجو در بانک‌های اطلاعاتی مرتبط، به اطلاعات دلخواه بیشتری از کالا دسترسی پیدا کند و خرید آگاهانه‌تری انجام دهد و ما در این تحقیق بر این هستیم که به مطالعه گسترش دامنه کاربردهای ایران کد مبتنی بر فناوری دیتا ماتریس بپردازیم.

۱-۲- بیان مسأله

سیستم ملی طبقه بندی و کدگذاری کالا (ایران کد) سیستمی است که اطلاعات پایه زنجیره تامین در حوزه کالا را تحت کنترل درآورده و به عناصر سیستم تزریق می‌کند. این سیستم با ابزار طبقه بندی و کدگذاری کالا، زبان مشترک و مفاهیم مشترکی در سطح ملی ایجاد نموده است و کلیه اطلاعات قلم کالا از قبیل مشخصات فنی، استانداردهای ملی و بین‌المللی و مشخصات تولید کننده یا عرضه کننده را ثبت و ذخیره می‌نماید به عبارتی این تسهیل با پوشش زبان مشترک، بستراطلاعاتی و حافظه اجتماعی زمینه لازم برای شناسایی کالا و مدیریت آن را در زنجیره تامین فراهم آورده است (عسکرپور و کافی، ۱۳۸۶: ۸۲).

به بیانی دیگر ایران‌کد یا نظام ملی طبقه‌بندی و خدمات شناسه کالا، نظامی است که با تدوین اطلاعات کالاها و خدمات امکان شناسایی موجودیت‌های زنجیره تأمین را فراهم می‌کند و جریان اطلاعات در زنجیره را تسهیل می‌نماید. این نظام در پی ایجاد زبان مشترک میان عرضه‌کنندگان کالا و خدمات، مشتریان و به طور کلی عوامل درگیر در حوزه کالا و خدمات در سطح ملی است. ایران‌کد با تولیدات، ابزارها و تسهیلاتی که در اختیار کاربران خود قرار می‌دهد بستری برای تسهیل مدیریت کالا و خدمات فراهم می‌کند. ایران‌کد چارچوب‌هایی برای بیان کالاها در سطح لازم از جزئیات ارائه می‌دهد (پرو فایل ایران‌کد، ۱۳۹۲)^۱.

لازم به توضیح است یکی از ابزارهای انتقال و بکارگیری اطلاعات اینگونه سیستمها دیتا ماتریس می‌باشد. که به دلیل قابلیت‌های ویژه خود امکان پیاده سازی در فرآیندهای بازرگانی و در نتیجه تسهیل عملیات‌های مرتبط را سبب می‌شود. سازمان ایران‌کد در راستای همسویی با تکنولوژی‌های روز از تکنولوژی دیتا ماتریس برای انتشار و بکارگیری اطلاعات محصولات استفاده می‌نماید. در این پایان نامه بر آن هستیم تا با تحلیل ایران‌کد و وضعیت کنونی بکارگیری دیتا ماتریس و شناسایی مشکلات موجود، راهکارهای مقتضی در سطوح استراتژیک و پیاده سازی آن را ارائه نماییم.

با توجه به آنچه گفته شد، می‌توان نتیجه گرفت که گسترش دامنه کاربردهای ایران‌کد مبتنی بر فناوری دیتا ماتریس مساله اصلی در تحقیق حاضر بوده و به همین منظور محقق در پی ارزیابی و شناسایی عوامل موثر بر گسترش دامنه کاربردهای ایران‌کد مبتنی بر فناوری دیتا ماتریس و ارائه راهکارهای کاربردی مطلوب می‌باشد، از اینرو می‌توان سؤالهای اصلی تحقیق حاضر را بدین صورت برشمرد که:

- ۱- وضعیت موجود استفاده ایران‌کد مبتنی بر فناوری دیتا ماتریس چگونه است؟
- ۲- چالش‌های کلیدی گسترش دامنه استفاده ایران‌کد مبتنی بر فناوری دیتا ماتریس کدامند؟

¹ . [Http://www.irancode.ir](http://www.irancode.ir)